

Asiakasmaksujen perimättä jättämistä, alentamista ja poistamista koskevan toimivallan siirtäminen

Aluehallitus 09.03.2023 § 79
22/00.02.01/2023

Valmistelija konsernipalvelujen toimialajohtaja Sami Sipilä, p. 044 770 0577

Asiassa on kyse hallituksen toimivallan siirtämisestä kuntalain 91 §:n edellyttämällä tavalla hallituksen alaiselle viranomaiselle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (asiakasmaksulaki, 734/1992) mukaan kunnallisista sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä (asiaksmaksu). Asiaksmaksujen huojentamisella tarkoitetaan asiakasmaksulain 11 §:n mukaisesti päätöstä, jolla asiakasmaksu jätetään perimättä tai asiakasmaksua alennetaan. Edelleen viranomainen voi poistaa saatavansa taseesta (saatavan poisto), mikäli saatavan perimisen onnistuminen on kirjanpitolainsäädännön näkökulmasta arvioituna epävarmaa. Saatavan poistamisella viranomainen voi luopua saatavan perintätoimista. Edellä mainituista tehdään hallintopäätös.

Asiakkaan tai potilaan maksuvelvollisuuteen voidaan vaikuttaa myös myöntämällä lisää aikaa asiakasmaksun suorittamiselle. Maksuajan antamisesta ei tehdä erikseen hallintopäätöstä.

Asiaksmaksulain 11 §:n 1 momentin mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

Aluehallitus on linjannut (21.12.2022), että ”Tasasuuruisiin asiakasmaksuihin myönnetään vapautus ainoastaan velkajärjestelyssä oleville henkilöille, maksujärjestelyn voimassaoloon saakka tai korkeintaan 8 kuukaudeksi eteenpäin.”

Kirjanpitolain (1336/1996) 5:2.1 §:n 1 kohdan mukaan taseeseen merkitään saamiset nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon. Kirjanpitokäytännön mukaan mikäli taseeseen merkitty saatava on niin epävarma, että siitä ei todennäköisesti saada suoritusta, tulee se vähentää tuloslaskelmassa kuluna.

Hallintosäännön 71 §:n mukaan valtuusto päättää hyvinvointialueen palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Hallintosäännön ao. pykälän mukaan hallitus päättää tarkemmin maksuista ja euromääristä. Hallitus voi siirtää maksuista päättämiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

Asiaksmaksuja koskevat huojennusta ja saatavan poistoa koskevat päätökset kohdistuvat asiakasmaksun suoritusvelvollisuuteen siten olennaisesti, että kyse on hallintosäännön 71 §:ssä tarkoittamasta hallituksen toimivaltaan kuuluvasta asiasta. Tarkoituksenmukaista on, että toimivaltaa siirretään viranhaltijoille.

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus päättää siirtää asiakasmaksuja koskevaa toimivaltaansa viranhaltijoille seuraavasti:

- Hankinta- ja talousjohtaja päättää asiakasmaksusaatavien poistosta kirjanpitolainsäädännön edellyttämällä tavalla ja asiakasmaksujen huojennuksista siltä osin, kuin siitä ei ole toisin päätetty.
- Terveyspalvelujen toimialan vastaava sosiaalityöntekijä päättää terveydenhuollon palveluista maksukyvyn mukaan määräytyvien tai tasasuuruisten maksujen huojentamisesta.
- Terveyspalvelujen toimialalla mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelualuejohtaja päättää terveyspalvelujen toimialan sosiaalihuollon palveluista määrättyjen maksujen alentamisesta.
- Sosiaalipalvelujen toimialan palvelualuepäälliköt päättävät palvelualueellaan sosiaalihuollon palveluista määrättyjen maksujen huojentamisesta lukuun ottamatta vammaispalvelujen palvelualueetta, jossa päätöksen tekevät palvelupäälliköt tai palvelujohtaja.
- Ikääntyneiden palvelujen toimialan asiakasmaksutiimin palveluohjauksen koordinaattori tai palveluohjaaja päättää ikääntyneiden palvelujen sosiaalihuollon palveluista määrättyjen maksujen huojentamisesta.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.